

"Fredagsprat" med Statsforvalteren

Daniel Bergamelli, jurist

Grethe Lindseth, sosionom

Hege Kristine N. Dahlen, jusstudent 5. studieår med bachelor i psykologi

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

26.02.2026

Nytt siden sist

1. [Høring: Forslag om integreringsstønad for nyankomne flyktninger](#)
2. [Sivilombudet har laget en veileder om veiledningsplikten](#)
3. [Gullrekka \(KVP\) del 1 torsdag 12.mars kl 9 – 11.30](#)
4. [Nettseminar om økonomisk rådgivning onsdag 11. mars kl. 12 til 15](#)
5. Påminnelse: Bare oversend klagesaker hvis dere opprettholder avgjørelsen deres

Månedens tema: Sosialhjelp- livsoppholdsnormen

1. Hva er utgifter til livsopphold?
2. Forsvarlig norm? Om kommunale satser og stordriftsfordeler.
3. Forholdet mellom nødhjelp og livsopphold.

"Livsoppholdsnormen/livsoppholdssatsen"

A-1/2025: "Dei rettleiande retningslinjene omfattar utgifter til det løpande, daglege livsopphaldet som mat, klede, medier og kommunikasjon, samt hushalds- og hygieneartiklar og tek vidare omsyn til andre sider av dagleglivet, som fritid og sosiale behov. **Utgifter til anna som er nødvendig**, som bustad, straum og oppvarming, internett og breiband, bustad- og innbuforsikring, innbu og utstyr, transport og utgifter til organiserte fritidsaktivitetar for barn, **inngår i livsopphaldet,*** men er ikkje inkludert i grunnlaget for dei rettleiande retningslinjene, ettersom dette er utgifter som varierer mykje".

*Denne ordlyden kan være misvisende. Det er en forskjell på utgifter som inngår i statens veiledende retningslinje (livsoppholdsnormen) og hva som er en nødvendig utgift etter sosialtjenesteloven.

Frikort og egenandeler

Her finner du dine registrerte egenandeler for helsetjenester.

Logg inn for å se frikort og egenandeler

Frikort for helsetjenester får du når du har betalt over et visst beløp i egenandeler. Når du viser frikort, slipper du å betale egenandeler for resten av kalenderåret.

[Les mer om frikort for helsetjenester](#) .

"Livsoppholdsnormen/livsoppholdssatsen"

- Et **veiledende** utgangspunkt, ikke en fasit!
- Utgifter til mat/drikke utgjør opptil 50% av utgiftene til livsopphold.*
- Nødhjelp tilsvare ca. halvparten av statens veiledende sats til livsopphold i mange kommuner.**
- Krav om **særskilt** begrunnelse ved bruk av stordriftsfordeler i barnerike familier.***

*Forbruksforskningsinstituttet (SIFO) rapport 5/2024, side 89.

**Spørsmålet er uansett om satsen medfører en forsvarlig tjeneste i det konkrete tilfellet etter sosialtjenesteloven § 4.

***SIFO rapport 5/2024, side 90-91.

Søknad om økonomisk sosialhjelp

- Du kan få hjelp til å fylle ut søknaden på NAV-kontoret ditt.
- Fyll inn søknaden og legg ved dokumentasjon så langt det er mulig.
- Hvis du med vilje holder tilbake eller gir uriktige opplysninger, kan du måtte betale tilbake stønaden.
- NAV kan innhente opplysninger fra offentlige registre som NAV har lov til å hente inn.
- Du kan levere søknaden eller sende den i posten til NAV-kontoret ditt. Søknadens tre sider leveres uten egen førsteside.

Personopplysninger

Navn: _____

Fødselsnummer (11 siffer): _____

Adresse: _____

Kontonummer: _____

Postnummer og poststed: _____

☐ Jeg har ikke bankkonto

Statsborgerskap: _____

Har du behov for tolk? ☐ Ja ☐ Nei

Telefonnummer: _____

Hvis [Ja]: Hvilket språk? _____

Hva søker du om?

Eksempel på tekst: "Jeg søker om penger til mat, husleie og strøm"

Vi trenger hjelp til å overleve hverdagen. Søker om husleie, livsopphold, internett og transportutgifter.

Fortell oss kort om situasjonen din

Eksempel på tekst: "Jeg er arbeidssøker og har ikke penger til å kjøpe mat eller betale husleie."

Familie A

Sostjl. § 18: "**De som ikke kan sørge for** sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldende økonomiske rettigheter, har krav på økonomisk stønad"

Første rettslige spørsmål: Søker de om utgifter som er nødvendige etter sosialtjenesteloven?

Andre rettslige spørsmål: Kan de sørge for sitt livsopphold selv (inntektsgivende arbeid eller gjøre gjeldende økonomiske rettigheter)?

*I denne saken forutsetter vi at:

- Søkerne er norske statsborgere, jf. sostjl. § 2.
- Søkerne oppholder seg i Storevik kommune på søknadstidspunktet, jf. sostjl. § 3.

Familie A

Faktiske opplysninger:

- Har søkt om sosialhjelp flere ganger, økende antall utgifter per søknad
- Samboere
- 4 barn: 3 felles barn (6, 8, 10 år) og 1 særkullsbarn (15 år)
  - 6-åringen deltar på allidrett x 2 per uke
  - 10-åringen deltar på kulturskole x 2 per uke
  - 15-åringen trener aktivt på taekwondo x 4 per uke
- Bor sentralt i Storevik kommune
- Leier leilighet
- Hun eier en Toyota Corolla
- Begge samboere har inntektsgivende arbeid
  - Han har høyt skattetrekk
  - Hun har utleggstrekk pga. nedbetaling av gjeld

For å opplyse saken så godt som mulig må vi finne ut...

- "Overleve"- nødssituasjon?
- "Vi"? Vi hvem? Hvilke hensyn må tas?
- Hva er årsaken til at søknaden inneholder få opplysninger?
- "Livsopphold"- hva vil det si? Hva dekkes av statens/kommunens veiledende sats for *denne* barnefamilien?
- "Husleie"- på søknadstidspunktet, neste måned, forfalt husleie?
- "Transportutgifter"- hva slags? hva har *denne* barnefamilien behov for?
- Det usagte behovet..?
- Hva har barna behov for? Hvordan er det å være barn i *denne* familien?
- Kan eller skal Nav fastsette vilkår ved utbetaling av stønad?

Sostjl. § 19: "**I særlige tilfeller**" *kan* kommunen yte økonomisk hjelp til personer som trenger det for "**å kunne overvinne eller tilpasse seg en vanskelig livssituasjon**" selv om vilkårene etter § 18 ikke er tilstede

Hvis utgiften(e) ikke er nødvendige etter sosialtjenesteloven: helhetsvurdering av livssituasjon og behovet som utgiften(e) er ment å dekke.

Hvis utgiften(e) er nødvendige etter sosialtjenesteloven og vedkommende kan dekke de selv: er bistandsbehovet kortvarig og vil det ha langvarige negative konsekvenser å dekke utgiften(e) selv?

*Vis hva og hvordan kommunen vurderer å benytte eller ikke benytte dette handlingsrommet. Hva er formålet med sosialhjelp?

Hva søker du om?

Eksempel på tekst: "Jeg søker om penger til mat, husleie og strøm."

vi er i krise, og har ikke penger

500 tegn igjen

Fortell oss mer

om situasjonen din og hva du søker om.

kan dere ringe så fort som mulig?

600 tegn igjen

← Forrige steg

Neste steg →

Familie B

Familie B

Umiddelbar kartlegging:

- Første gang de søker om sosialhjelp
- Har ikke mat, eller penger til mat
- Neste utbetaling av dagpenger: 8 dager – har ikke penger til mat
- Gift, to felles barn (10 år, 15 år) - begge spiller i korps – korpstur om to uker – mangler lommepenger
- Bor i utkanten av Storevik kommune - trenger bil, har en gammel Toyota Corolla – tid for EU-kontroll
- Eier enebolig – rentene har økt, strever med å betale
- Strømmen er dyr og regning har forfalt
- Mor: jobber deltid på nærbutikken
- Far: mistet jobben pga. nedbemanning - er arbeidssøker

For å opplyse sak B så godt som mulig må vi finne ut...

1. Hvilke utgifter til «livsopphold» har de, som hva dekkes av statens/kommunens veiledende sats for *denne* barnefamilien?
2. Hvilke utgifter har familien, som ikke inngår i veiledende sats, men som er en del av livsoppholdet jf nye retningslinjer?
3. Hvilke andre utgifter har de, som ikke er en del av livsoppholdet (jf. retningslinjene)?
4. Hvordan er barnas situasjon? Hva har barna behov for? Hvordan er det å være barn i denne familien? Hvilke fritidsaktiviteter har barna, og hvilke utgifter har de i den forbindelse. Herunder lommepenger, transport, utstyr mv
5. Hvordan påvirker nedgang i og uforutsigbar inntekt familiens evne til å forsørge seg selv? Hvilke muligheter har de for å bedre sin økonomisk situasjon, og hva må til? Hva sier de selv om det å bli økonomisk selvforsørget, og hvordan skal de få det til?
6. Er de i kontakt med andre tjenester, og er det behov for andre tiltak, enten fra Nav eller andre?

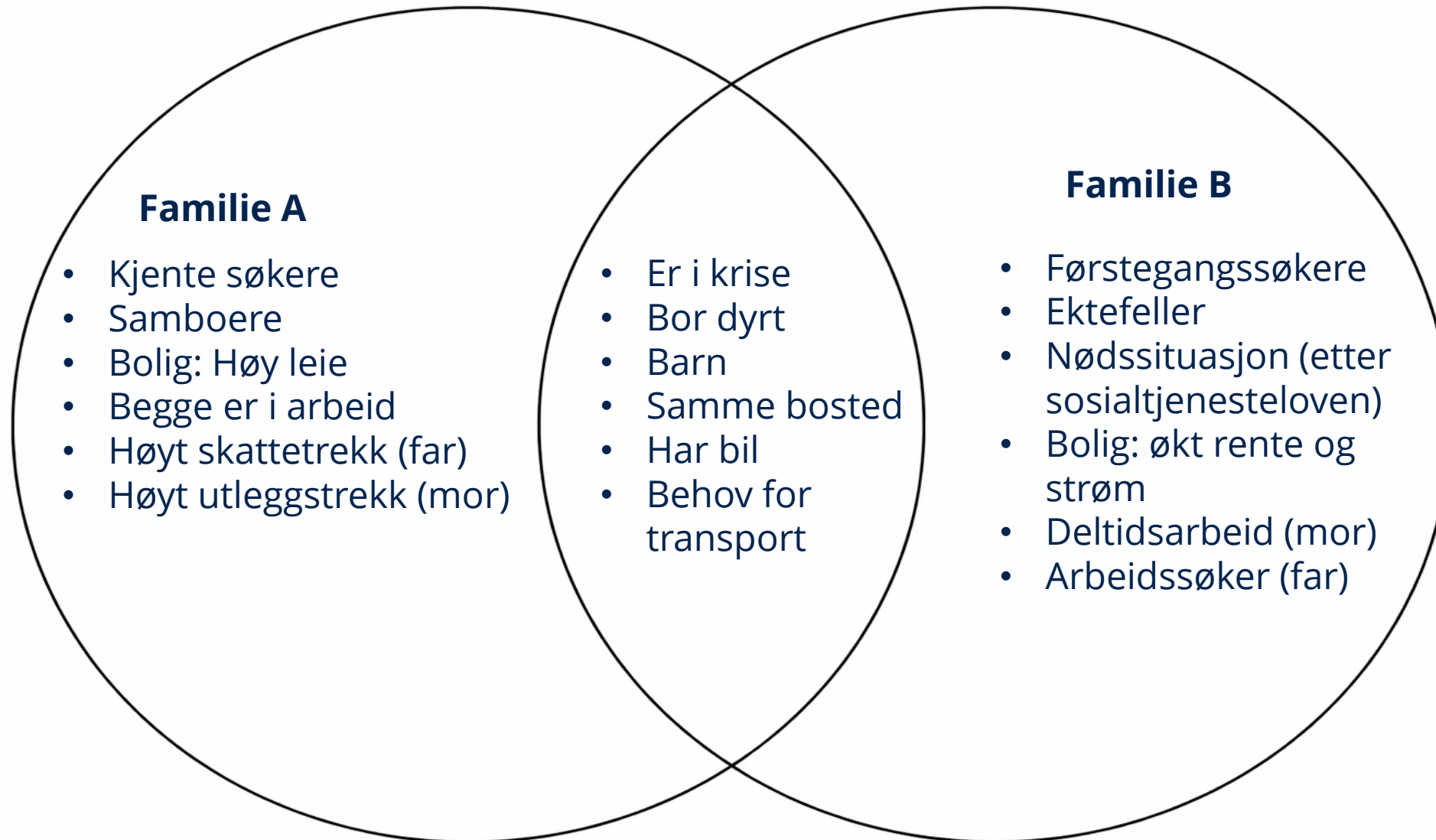
Det juridiske rammeverket er det samme

Sostjl. § 18: "**De** som **ikke kan sørge for** sitt livsopphold gjennom arbeid eller ved å gjøre gjeldende økonomiske rettigheter, har krav på økonomisk stønad"

Sostjl. § 19: "**I særlige tilfeller**" *kan* kommunen yte økonomisk hjelp til personer som trenger det for "**å kunne overvinne eller tilpasse seg en vanskelig livssituasjon**" selv om vilkårene etter § 18 ikke er tilstede

Til sammenligning – fakta

Til sammenligning- handlingsrom - fam. A og B.

- Krisehjelp?
- Grundig kartlegging- kort – og langtidsbehov
  - Vanskeligstilt på boligmarkedet?
- Opplysning, råd og veiledning (økonomi/livsmestring)?
  - Kvalifiseringsprogram?
    - Vilkår?
  - Familiekoordinator?
- Tverrfaglig bistand- individuell plan?
  - Annet??

Oppsummering/hva skal du huske fra i dag:

- Hva er det som gjør at *denne* familien ofte søker om sosialhjelp?
- Hvordan kan sosiale tjenester *bidra* til at familien blir i stand til å forsørge seg selv?
- Sosialhjelp er en **midlertidig** ytelse. Stønaden skal bidra til at søker blir selvhjulpen.
- God kartlegging er avgjørende for at Nav skal kunne jobbe godt og systematisk med å hjelpe bruker over i en bedre situasjon og til å nå formålet med loven.
- Bruk handlingsrommet loven gir, tenk langsiktig, og sett mål sammen med bruker.

Til fordypning

[Rundskriv A-1/2025 Statlege rettleiande retningslinjer for økonomisk stønad for 2026 - regjeringen.no](#)

[Barnets beste - veileder 20032024.pdf](#)

[Forbruksforskningsinstituttet \(SIFO\) rapport 5/2024- Utredning av grunnlaget for sosialhjelpssatser](#)

[SIFO rapport 7/2025- Familiefattigdom \(kap. 5\) Barnefamiliers evne til å dekke nødvendige behov på sosialhjelp](#)

[Fastlåst i sosialhjelp – barrierer på veien mot arbeid - Nasjonalt vitenarkiv](#)

Stockbilde fra Microsoft 365.

Hvordan delta på fredagspraten 2026

Ingen påmelding

Logg på via vår [felles kompetanseplan på navet](#)

Presentasjoner legges på [Fredagsprat med Statsforvalteren 2026 | Statsforvalteren i Trøndelag](#)

Dato ↑		Sted og form	Tittel for samling	Kategori	Målgruppe	Læringsmål	Påmelding	Kontaktperson
2026.01.28	✂	Kunnskapstimen 09.00-10.00	Kunnskapstimen- Nav Kontroll	Forvaltningskompete	Alle i Nav i Trøndelag	Kommer	Ingen påmelding, klikk her for å delta	Ann Kristin Løe
2026.01.30	✂	Teamsmøte 09.00- 10.00	Fredagsprat med Statsforvalter om barneperspektivet	Sosiale tjenester	Alle i Nav Trøndelag som jobber med eller samhandler om sosiale tjenester	Økt kunnskap om barneperspektivet	Ingen påmelding, trykk ved å delta her	Daniel Begamelli
2026.02.04	✂	Kunnskapstimen 09.00-10.00	Kunnskapstimen- SmaRTWork: forskning på sykefraværarbeid	Forskning sykefravæ	Alle i Nav i Trøndelag	Informasjon om forskningsprosjekt som ved bruk av en app og KI gir persontilpassede råd	Ingen påmelding, klikk her for å delta	Heidi Fossen

Fredagspraten 2026

Måned	Dato og klokkeslett	Tema
Januar	30. januar kl. 09:00 til 10:00	Barneperspektivet
Februar	26. februar kl. 09:00 til 10:00	Sosialhjelp- livsoppholdsnormen
Mars	20. mars kl. 09:00 til 10:00	Vergemål
April	24. april kl. 09:00 til 10:00	Foreløpig: Økonomi/gjeldsrådgivning
Mai	29. mai kl. 09:00 til 10:00	Foreløpig: Sosialhjelp
Juni	19. juni kl. 09:00 til 10:00	Foreløpig: Vilkår
August	28. august kl. 09:00 til 10:00	Foreløpig: Utredningsplikt
September	25. september kl. 09:00 til 10:00	Foreløpig: Saksbehandling
Oktober	30. oktober kl. 09:00 til 10:00	
Desember	4. desember kl. 09:00 til 10:00	

Presentasjoner finner du på www.statsforvalteren.no/fredagsprat

Forslag til tema eller
spørsmål?

Forslag til tema eller spørsmål:
Fredagsprat med Statsforvaltere

<https://forms.office.com/e/hnZpGYddZ2>